Linnéuniversitetet
Kalmar Växjö

Dnr: LNU-2024/3326

Utbildningsplan

Nämnden för lärarutbildning

Speciallärarprogrammet, 90 högskolepoäng
Special Teacher Programme, 90 credits

Nivå
Avancerad nivå

Fastställande
Fastställd 2009-09-15.
Reviderad 2025-02-18.

Utbildningsplanen gäller från och med hösttermin 2025.

Förkunskaper
Grundläggande behörighet för avancerad nivå.

Särskild behörighet:

Svenska B/Svenska 2 och 3, Engelska A/Engelska 5.

Tre års yrkeserfarenhet på minst halvtid som lärare efter erhållen lärarexamen. Yrkeserfarenheten måste styrkas med tjänstgöringsintyg där tjänstens omfattning tydligt framgår.

För specialisering mot intellektuell funktionsnedsättning krävs grundlärarexamen, ämneslärarexamen, yrkeslärarexamen, förskollärarexamen eller motsvarande äldre examen.

För specialisering mot språk-, skriv och läsutveckling krävs grundlärarexamen, ämneslärarexamen, yrkeslärarexamen som omfattar minst 22,5 hp i svenska eller inom kunskapsområdet språk-, skriv- och läsutveckling eller annan lärarexamen kompletterad med motsvarande kunskaper.

För specialisering mot matematikutveckling krävs grundlärarexamen, ämneslärarexamen, yrkeslärarexamen som omfattar minst 22,5 hp matematik eller inom kunskapsområdet matematikutveckling eller annan lärarexamen kompletterad med motsvarande kunskaper.

Programbeskrivning

Speciallärarprogrammet leder till en yrkesexamen som speciallärare och omfattar 90 högskolepoäng (hp). Syftet är att studenten utifrån sina pedagogiska erfarenheter ska utveckla ett vetenskapligt och professionellt förhållningssätt inför ett kvalificerat pedagogiskt arbete i enlighet med målen för speciallärarexamen.

Vid Linnéuniversitetet ges utbildning till speciallärarexamen med specialiseringar mot:

- språk-, skriv- och läsutveckling
- matematikutveckling
- intellektuell funktionsnedsättning

Kurserna inom specialiseringarna är delvis gemensamma samt samläses med specialpedagogprogrammet.

Grundläggande i utbildningen är den integrativa relationen mellan teori och praktik. Studenternas erfarenhetsgrundade kunskap är viktig för att kunna tolka det innehåll som utbildningen behandlar och därmed utveckla kompetensen kring elever i behov av särskilt stöd.

För att studenterna ska kunna utveckla sådan kunskap och förmåga som krävs för att självständigt arbeta som speciallärare för elever i behov av särskilt stöd i sin språk-, skriv- och läsutveckling, matematikutveckling eller med intellektuell funktionsnedsättning, kommer innehållet att belysas utifrån individ-, grupp- och organisationsnivå.

Speciallärarexamen med angivna specialiseringar uppnås efter att studenten har fullgjort kursfordringar om 90 högskolepoäng.

Självständigt arbete
För speciallärarexamen ska studenten inom ramen för kursfordringarna ha fullgjort ett självständigt arbete (examensarbete) om minst 15 högskolepoäng.

Mål

Examensmål enligt Högskoleförordningen
För speciallärarexamen ska studenten visa sådan kunskap och förmåga som krävs för att självständigt arbeta som speciallärare för barn och elever i behov av särskilt stöd.

Kunskap och förståelse
För speciallärarexamen ska studenten

- visa kunskap om områdets vetenskapliga grund och insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete samt kunskap om relationen mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen,
- visa kunskap om barn och elever i behov av särskilt stöd i ett historiskt perspektiv,

- visa kunskap om funktionsnedsättningar, inbegripet neuropsykiatriska svårigheter,
- visa fördjupad kunskap om barns och elevers språk-, och begreppsutveckling och stimulans av denna,
- visa fördjupade kunskaper om bedömningsfrågor och betygssättning, och
- visa fördjupad kunskap om barns och elevers utveckling och lärande och visa kunskap om utveckling och lärande hos barn och elever med funktionsnedsättningar, inbegripet neuropsykiatriska svårigheter, samt, beroende på vilken specialisering som valts, fördjupad kunskap om

1. barns och elevers språk-, skriv- och läsutveckling,
1. barns och elevers matematikutveckling,
1. barn och elever med intellektuell funktionsnedsättning och deras allsidiga kunskapsutveckling i relation till undervisningsämnen eller ämnesområden.

Färdighet och förmåga
För speciallärarexamen ska studenten

- visa förmåga att kritiskt och självständigt ta initiativ till, analysera och medverka i förebyggande arbete och bidra till att undanröja hinder och svårigheter i olika lärmiljöer,
- visa förmåga att delta i arbetet med att utforma och genomföra åtgärdsprogram för enskilda elever i samverkan med berörda aktörer samt förmåga att stödja barn och elever och utveckla verksamhetens lärmiljöer,
- visa förmåga att kritiskt granska olika vetenskapliga perspektiv på neuropsykiatriska svårigheter samt tillämpa kunskaper om neuropsykiatriska svårigheter i olika lärmiljöer,
- visa förmåga att, beroende på vilken specialisering som valts, vara en kvalificerad samtalspartner och rådgivare i frågor som rör

1. barns och elevers språk-, skriv- och läsutveckling,
1. barns och elevers matematikutveckling,
1. lärande och kunskapsutveckling hos barn och elever med intellektuell funktionsnedsättning,

- visa förmåga att självständigt genomföra uppföljning och utvärdering samt leda utveckling av det pedagogiska arbetet med målet att kunna möta behoven hos alla barn och elever,
- visa fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt genomföra pedagogiska utredningar och analysera svårigheter för individen i de lärmiljöer där barnet eller eleven får sin undervisning och vistas under förskole- eller skoldagen, och

- visa fördjupad förmåga till ett individanpassat arbetssätt för barn och elever i behov av särskilt stöd.

För specialisering mot språk-, skriv- och läsutveckling eller matematikutveckling ska också studenten

- visa förmåga att kritiskt granska och tillämpa metoder för att bedöma barns och elevers språk-, skriv- och läsutveckling eller matematikutveckling.

Värderingsförmåga och förhållningssätt
För speciallärarexamen ska studenten

- visa självkännedom och empatisk förmåga,
- visa förmåga att inom det specialpedagogiska området göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna,
- visa förmåga att identifiera etiska aspekter på eget forsknings- och utvecklingsarbete,
- visa insikt om betydelsen av samarbete och samverkan med andra skolformer och yrkesgrupper, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och fortlöpande utveckla sin kompetens.

Innehåll och struktur

Programöversikt
Speciallärarprogrammet är en distansutbildning med obligatoriska fysiska träffar vid Linnéuniversitetet. Utbildningen bedrivs med hjälp av en webbaserad lärplattform varför tillgång till Internet erfordras.Utbildningen ges i tre block om 20 hp och avslutas med ett fjärde block om 30 hp.
I det inledande blocket tas olika perspektiv på specialpedagogik upp. Det syftar till att vidga studenternas syn på det specialpedagogiska området och att skapa en gemensam bas om språk- och begreppserövring ur första- och andraspråksperspektiv samt, beroende på specialisering, ge grunder i språk-, skriv- och läsutveckling, matematikutveckling eller inom fältet för intellektuell funktionsnedsättning. Det första blocket syftar dessutom till att lägga en grund för ett vetenskapligt och professionellt förhållningssätt till den pedagogiska praktiken och reflektioner över eget och andras förhållningssätt i mötet med människors olikheter.
Det andra blocket syftar till att utveckla kunskaper om människors och gruppers olika förutsättningar, intressen och motiv i relation till olika lärmiljöer. Med samtalet som redskap utvecklas i block två den vetenskapliga och professionella progressionen. Utifrån vald specialisering fortsätter kurser specifika för specialiseringen.
I det tredje blocket fördjupas specialiseringsområdet och kompetensen att möta elever i behov av särskilt stöd. Dessutom studeras skolutveckling och ledarskap.
Det fjärde blocket fokuserar på vetenskapliga frågor och professionsfrågor i relation till den kommande pedagogiska praktiken. Under detta avslutande block ska studenten inom ramen för kursfordringarna, inom vald specialisering, genomföra ett självständigt

arbete (examensarbete).
Kurser i programmet:
SSL = läses av studenter med specialisering mot språk-, skriv- och läsutveckling.
Ma = läses av studenter med specialisering mot matematikutveckling.
IF = läses av studenter med specialisering mot undervisning av elever med intellektuell funktionsnedsättning.
Kursernas ordningsföljd kan komma att ändras.
År 1/ Block 1: Att möta och kritiskt granska det specialpedagogiska området, 20 hp
Kurs 1: Perspektiv på specialpedagogik, 10 hp (G2F)
Kurs 2SSL: Språk-, skriv- och läsutveckling ur ett specialpedagogiskt perspektiv I, 5 hp (A1N)
Kurs 2Ma: Matematikutveckling ur ett specialpedagogiskt perspektiv I, 5 hp (A1N)
Kurs 2IF: Perspektiv på intellektuell funktionsnedsättning I, 5 hp (A1N)
Kurs 3: Professionellt förhållningssätt I: Vetenskaplighet och specialpedagogisk praktik, 5 hp (A1N)
Block 2: Att förstå människors olikheter i pedagogiska verksamheter, 20 hp
Kurs 1: Specialpedagogiskt arbete för att förebygga skolmisslyckande, 5 hp (A1N)
Kurs 2SSL: Språk-, skriv- och läsutveckling ur ett specialpedagogiskt perspektiv II, 10 hp (A1F)
Kurs 2Ma: Matematikutveckling ur ett specialpedagogiskt perspektiv II, 10 hp (A1F)
Kurs 2IF: Perspektiv på intellektuell funktionsnedsättning II, 10 hp (A1F)
Kurs 3: Professionellt förhållningssätt II: Vetenskaplighet och samtal, 5 hp (A1F)
År 2/ Block 3: Att utveckla den pedagogiska verksamheten i relation till människors olikheter, 20 hp
Kurs 1SSL: Språk-, skriv- och läsutveckling ur ett specialpedagogiskt perspektiv III, 10 hp (A1F)
Kurs 1Ma: Matematikutveckling ur ett specialpedagogiskt perspektiv III, 10 hp (A1F)
Kurs 1IF: Perspektiv på intellektuell funktionsnedsättning III, 10 hp (A1F)
Kurs 2SSL: Språk-, skriv- och läsutveckling ur ett specialpedagogiskt perspektiv IV, 10 hp (A1F)
Kurs 2Ma: Matematikutveckling ur ett specialpedagogiskt perspektiv IV, 10 hp (A1F)
Kurs 2IF: Perspektiv på intellektuell funktionsnedsättning IV, 10 hp (A1F)
Block 4: Att problematisera och utveckla verksamheten, 30 hp
Kurs 1: Vetenskapliga metoder, 10 hp (A1F)
Kurs 2SSL: Självständigt arbete inom speciallärarprogrammet, specialisering mot språk-, skriv- och läsutveckling, 15 hp (A1E)
Kurs 2Ma: Självständigt arbete inom speciallärarprogrammet, specialisering mot matematikutveckling, 15 hp (A1E)
Kurs 2IF: Självständigt arbete inom speciallärarprogrammet, specialisering mot intellektuell funktionsnedsättning, 15 hp (A1E)
Kurs 1: Professionellt förhållningssätt III: Skolutveckling, 5 hp (A1F)
Samhällsrelevans
För att kunskap som förvärvas i utbildningen ska kunna vidareutvecklas och omsättas i handling, samt leda till förändringar i praktiken, är möjligheterna till reflekterande processer vid arbetsplatsen betydelsefulla. Stora delar av de arbetslivsanknutna delarna av utbildningen bygger på ett nära samarbete med skolledning och övrig personal på den egna arbetsplatsen. För studenter som under studietiden saknar lärartjänst krävs att dessa knyter kontakter med en skola. I utbildningen ingår studiebesök och fältstudier inom olika pedagogiska verksamheter där studenternas rektorer samt speciallärare och specialpedagoger erbjuds att delta i träffar under utbildningen.
Internationalisering
I utbildningen förbereds studenten för att verka i en mångkulturell skola utifrån ett internationellt perspektiv. Frågor om etnicitet, interkulturalitet, demokrati och

utbildning berörs i utbildningen. Studenter i speciallärarprogrammet uppmuntras till studier utomlands. Kurser kan, om de motsvarar de som ska läsas enligt strukturplanen, ersättas med studier vid något utländskt lärosäte. Studenter erbjuds ta del av de avtal med utländska lärosäten som finns inom Linnéuniversitetet. Utlandsstudier planeras i samråd med Programadministrationen.

Perspektiv i utbildningen

- Professionsbas och professionell progression

Professionsperspektivet i speciallärarprogrammet framträder i integrationen mellan teoretisk kunskap, samtal mellan och inom yrkesgrupper samt de arbetslivsanknutna delarna. Det är genom växelverkan mellan dessa som studenten skapar en kunskapsbas av olika erfarenheter som ligger till grund för professionsutveckling. Studenten utvecklar gradvis förståelse för speciallärayrkets olika dimensioner och samtidigt en praktisk färdighet i att planera, genomföra och utvärdera undervisning. I kursplanemålen och examinationsuppgifter betonas den professionella progressionen. Speciallärarprofessionen kräver kommunikativ förmåga. Studenten ska under sin utbildningstid utveckla lyhördhet samt hållbara språkliga färdigheter så att studenten ändamålsenligt kan kommunicera sina kunskaper i samtal och skrift.

- Vetenskapligt förhållningssätt och progression

Ett vetenskapligt förhållningssätt utvecklas kontinuerligt genom studiernas nära koppling till didaktisk vetenskap och en medveten utveckling av kritiskt förhållningssätt, analysförmåga och förmåga att kommunicera sin kunskap muntligt och skriftligt. Genom att utveckla egna praktiska och teoretiska kunskaper och färdigheter samt genom att tillägna sig och kritiskt granska forskningsresultat förbereder sig studenten för att utveckla yrkesområdet.

- Hållbar utveckling

Hållbar utveckling ingår i lärarutbildningen som ett av de grundläggande värdegrundsperspektiven. Studentens kunskapsutveckling betonas i hållbar utveckling utifrån ekologiska, ekonomiska, och sociala perspektiv i ett globalt sammanhang.
I speciallärarprogrammet lyfts helhetssynen på barns och elevers möjlighet till lärande och socialisation utifrån grundtanken på hållbar utveckling med hänsyn till såväl den fysiska som den psykosociala miljön och betydelse av speciallärarens roll i detta sammanhang.

- Lika villkor

I lärarens uppdrag ligger att skapa förutsättningar för alla elever att lära och utvecklas. Programmet fokuserar på att utbildningen ska leda till att blivande speciallärare utvecklar ett professionellt förhållningssätt för att förstå och hantera barns och ungas varierande livsvillkor relaterat till mångfaldsaspekter såsom kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning samt förmåga att verka för en skola där lika villkor råder.

- Entreprenöriellt förhållningssätt

I utbildningen ges tillfällen för studenten att reflektera över entreprenöriellt lärande som ett pedagogiskt perspektiv samt över ett entreprenöriellt förhållningssätt i verksamhetsutveckling.

Kvalitetsutveckling

Nämnden för lärarutbildning har det övergripande ansvaret för kvaliteten i lärarutbildningarna, och organiserar det systematiska kvalitetsarbetet för uppföljning av helhet och progression genom programstudierna samt för att utveckla relevansen för avnämare och relationen till aktuell forskning.
Studentinflytande sker främst via kurs- och programvärderingar, och även genom representation i nämnden för lärarutbildning och i dess beredningsorgan. Studenternas synpunkter bildar underlag för nämndens kvalitetsarbete och resultat med förslag på

åtgärder återkopplas till berörda studenter och involverade lärare. Sammanställningar av olika värderingar finns tillgängliga vid universitetet.

Examen

Efter avklarade studier som motsvarar de fordringar som finns angivna i Högskoleförordningens examensordning samt i den lokala examensordningen för Linnéuniversitetet kan studenten ansöka om examen. De som fullföljt Speciallärarprogrammet kan erhålla följande examen:

Speciallärarexamen
Postgraduate Diploma in Special Needs Training
Specialisering: Språk-, skriv- och läsutveckling
Specialisation: The Development of Language, Writing and Reading

eller

Speciallärarexamen
Postgraduate Diploma in Special Needs Training
Specialisering: Matematikutveckling
Specialisation: Mathematical Development

eller

Speciallärarexamen
Postgraduate Diploma in Special Needs Training
Specialisering: Intellektuell funktionsnedsättning
Specialisation: Intellectual Disabilities

Examensbeviset är tvåspråkigt (svenska/engelska). Tillsammans med examensbeviset följer Diploma Supplement (engelska).

I examensbeviset anges att utbildningen är en påbyggnad på studentens tidigare avlagda lärarexamen.

Övrigt

Förkunskapskrav inom programmet
Förkunskapskrav finns för kurser inom programmet och preciseras i respektive kursplan. När i programmet sådana förekommer framgår av fördjupningsnivåerna under avsnittet *Kurser i programmet*.

Extra kostnader för studenten
Fältstudier kan komma att medföra extra kostnader för den studerande.